

ASA Regional: Lanna

ล้านนา

Art Architecture Project Chiang Mai เชื่อมความสัมพันธ์ด้วยศิลปะ

Strengthening relationships through art

Text: กรกฎ พละดค่า / Korrakot Lordkam Translation: สุขานาฏ จารุโพบูลย์ / Suchanart Jarupaiboon Photo: อรณ ภูริทัด และทีม / Aroon Puritat and team

ตั้งแต่ที่ถุกษ์ฤทธิ์ ตีระวนิช เริ่มลงมือผัดผัดไทย ในใจกลางห้องสีขาวของหอศิลป์ Paula Allen นิวยอร์กในปี ค.ศ.1990 ผลงาน "ผัดไทย" ของ เขาก็สั่นสะเทือนวงการศิลปะร่วมสมัยอย่างทันที ทันใด เมื่อวิถีปฏิบัติอันเคร่งครัดของการชมงาน ศิลปะ ถูกฉีกทิ้งด้วยการประกอบอาหารกลาง หอศิลป์ อย่างไม่มีขึ้นดี

ประเด็นหนึ่งของ "ผัดไทย" คือการทดลองกับ
ความสัมพันธ์ระหว่าง "ของ" กับ "คน" โดยศิลปะ
ได้เปลี่ยนผู้ชมจากที่เคยทำได้เพียงยืนชมงานอยู่
หน้าผืนผ้าใบ ให้เข้ามามีส่วนร่วมและ "กิน" งาน
ศิลปะร่วมกันท่ามกลางกลิ่นและควันโขมงในห้อง
สีขาวอันเต็มไปด้วยกฎระเบียบ และงานศิลปะ
ยังทิ้งทวนชวนให้ผู้ชมใคร่ครวญถึงสิ่งที่สัมพันธ์กัน
ทั้งความสัมพันธ์ของตัวผู้ชมกับงาน รวมถึงความ
สัมพันธ์ระหว่างผู้ชมงานเอง

เมื่อกลางปี พ.ศ. 2560 ที่ผ่านมา โครงการ "Art Architecture" ซึ่งริเริ่มโดยองค์กรศิลปะ จากญี่ปุ่น CCA (Center for Contemporary Art Kitakyushu) ร่วมกับ The Land และได้ทีมศิลปินและสถาปนิกมาร่วมสร้างงาน อันได้แก่ คุณณรงค์ โอถาวร อรุณ ภูริทัต ภรพัสุ ศิริคุรุรัตน์ และ Katsuhiro Miyamoto "ชาวบ้านมองว่าที่นี่มันเหมือนสวนของคนกรุงเทพ

Ever since Rirkrit Tiravanija cooked Pad Thai and served it to visitors of the Paula Allen Gallery in New York in 1990, his Pad Thai series immediately left the world of contemporary art shaken, as the traditional practices of attending an art exhibition had been completely ripped apart with the act of cooking right in the middle of an art gallery.

One of Pad Thai's themes was to experiment with the relationship and exchanges between "the object" and "people"; transforming the spectators who used to just stand in front of a canvas and appreciate art, to ones who participated and "ate" the artwork together; among the smells and the kitchen smoke, in a white room where strict rules and regulations reign. The artwork itself also invited them to reflect about related issues, including the relationship between each spectator and the work, and the relationships among the spectators themselves.

The same kind of relationship recently emerged on a piece of land in Rirkrit's "The Land" or "Rice Farm Foundation" in Chiang Mai. It has just welcomed new artworks since mid of 2017. The works are part of a project loosely called "Art Architecture," co-

คนในเมืองมาปลูกบ้านไว้ เขาก็ไม่กล้าเข้ามา เพราะข้างในมันก็มีแต่บ้านที่ทำโดยศิลปิน"

อรุณ ภูริทัต สถาปนิกหนึ่งในทีมออกแบบได้ให้ ความเห็นถึงประเด็นของพื้นที่ตั้งอันเป็นประเด็น แรกๆ ที่พวกเขาสัมผัสได้ ในทางกายภาพ The Land นั้นแม้จะตั้งอยู่ในใจกลางชุมชน เกษตรกรรม หากแต่ในด้านการรับรู้ ความสัมพันธ์ ของ The Land กับคนที่อาศัยอยู่รอบๆ ก็กล่าวได้ ว่าค่อนข้างประดักประเดิด

"เราเดินเข้าใชต์ แล้วเราก็เห็นว่า มันมีไม้ไผ่วาง พาดอยู่บนคลองส่งน้ำของชลประทานไว้เดินข้าม เราก็คิดว่า เขาคงมีความจำเป็นที่จะต้องใช้การ ข้ามที่ตรงนี้"

"Bridging Boundary" คือคีย์เวิร์ดหลักๆ ที่พวก เขาใช้ทดลองกับความสัมพันธ์และความเป็น ขอบเขตที่ก้ำกึ่ง ซึ่งกล่าวได้ว่าหมายรวมถึงความ เป็น "ข้างนอก-ข้างใน" รวมถึง "คนนอก-คนใน" พวกเขาเลือกใช้ "สะพาน" ด้วยเหตุผลที่ว่า สะพาน ไม่เพียงแต่เป็นวัตถุที่ใช้ข้ามและเชื่อมฟากสอง ฝั่ง แต่ยังเป็นวัตถุที่สร้างความพร่าเลือนให้กับ ขอบเขต (boundary-blurring-device) และสะพาน ยังมีระบบโครงสร้างแบบพื้นถิ่นไทย คือมีความ ยึดหยู่น และเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากภูมิปัญญาโดยไร้ผู้ ออกแบบ ซึ่งก็เป็นประเด็นที่พวกเขาให้ความสนใจ การวิจัยของพวกเขา ตกผลึกออกมาเป็นสะพาน ผสมศาลา ที่แม้แต่บนพื้นที่ตั้งเองก็ก้ำกึ่งและ คาบเกี่ยวอยู่บนคลองชลประทานบนเส้นขอบเขต ระหว่างพื้นที่นอกและใน The Land เองอีกด้วย ในเชิงหน้าที่ใช้สอย สะพานนี้น่าจะตอบความ ต้องการใช้งานของคนในพื้นที่อย่างตรงไปตรงมา ทว่าความเป็นศิลปะ บางครั้งก็ให้ผลที่อยู่เหนือ ความคาดหวัง

ที่นี่จะมีพี่ผู้จัดการที่ดูแลโครงการ เขาจะเข้าไป ทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ ช่วงเวลาที่เขาอยู่เขาก็บอกว่า ไม่เห็นคนใช้นะ คืออาจจะมีคนเดินผ่านเป็นปกติ แต่วันเสาร์อาทิตย์ที่เขาไม่อยู่ ก็ปรากฏว่า เข้าวัน จันทร์เขาจะเห็นร่องรอยการใช้งาน เหมือนมีคน มานั่งกินข้าวกินอะไรกัน "คือชาวบ้านเข้าใจว่าอัน นี้มันไม่ใช่ของสาธารณะ เขาคิตว่าอันนี้มันเป็นของ เจ้าของสวนนี้ แล้วยิ่งของนี้มันเป็นของที่มีดีไซน์ initiated by Japan's Center for Contemporary Art Kitakyushu (CCA) and The Land. A number of artists and architects are taking part in this project, including Narong Othavorn, Arun Purithat, Pohnpat Sirikururat, and Katsuhiro Miyamoto. "The local people regard this place as a Bangkokian's property. Houses built by people from the city. They are too afraid to come in, as there are only houses made by artists inside."

Arun Purithat, one of the architects working on the design, told us that the location of The Land was one of the first issues they encountered there. Although located in the heart of an agricultural community, in terms of perception, The Land's relationship with the local people is rather awkward.

"When entering the site, I saw bamboo sticks placed across the irrigation canal, for people to cross over. So I thought, they probably needed to cross the canal here."

"Bridging Boundary" is the main keyword used to experiment with relationships and unclear property boundaries, including the concepts of "Inside vs. Outside" and "Us vs. Them." A "bridge" was chosen not only because it is an object for crossing over to the other side and hence connecting the two sides, but also because it is a boundary-blurring device. The structure of the bridge is also very local: it is flexible and created out of local wisdom without any designer behind it, which is also an issue in which they are interested.

Their research culminated in a semi-bridge, semi-pavilion, which itself stands on unclear boundaries: over the irrigation canal that divides The Land and the outside community. In terms of utility, the bridge should directly respond to the needs of the local people. But sometimes art can go beyond one's expectations.

"The funny thing is, we have a project manager who will be on site from Monday to Friday. Whenever he's there, he doesn't really see anyone use it. Normally there might be some people walking past. But on the weekends, the manager isn't around, and the next Monday he will find traces of people having used it, of people having had a meal there or something." "It's like, the locals don't see it as public

พอมันไปวางอยู่ตรงนั้น มันก็ดูก้ำๆ กึ่งๆ"

กล่าวได้ว่าในแง่หนึ่ง งานนี้ก็ยังเป็นการทดลอง ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของทีมสถาปนิก กับ พฤติกรรมคนใช้งานที่พวกเขาควบคุมไม่ได้

ในโครงการยังมีอีกผลงานโดย Katsuhiro Miyamoto เป็นผลงานออกแบบหวายทรงกลม แต่ผ่าครึ่ง กลายเป็นชิงช้าครึ่งทรงกลม 2 ซีก 2 ชิ้น แต่ละ ชิ้นจะวางห่างกันโดยให้ชิดบนขอบตรงกันข้ามของ สองฟากฝั่งของที่ดิน มีชื่อเรียกว่า "A Swinging Nut on The Edge" มาจากคอนเซ็ปต์ของการบอก ขอบเขตของพื้นที่ และสะท้อนความเป็น "Sphere" ของพื้นที่ The Land ผ่านวัตถุทรงกลมที่แทนค่า ด้วยชิงซ้า

แม้ชิ้นงานนี้จะค่อนข้างมีความเป็นนามธรรม และ เป็นคอนเซ็ปต์ส่วนตัวของผู้ออกแบบ แต่หลังจากที่ ติดตั้งเสร็จสิ้น ชิ้นงานกลับเป็นที่นิยมใช้งานอย่างดี โดยนักศึกษาศิลปะที่เข้ามาศึกษางานที่ The Land

"งานของทีมเราก็ดู...เป็นสายสังคมเหลือเกิน ต้อง มีบริบท ต้องมีนั้นนี่ มันก็ทำให้เราเห็นว่าเราก็ ตัดสินอะไรไปก่อนบ้างเหมือนกัน พองานถูกใช้ จริง มันมีสิ่งที่อยู่เหนือความคาดหมาย เราไม่มี ทางควบคุมมันได้เลย"

ความสัมพันธ์ของพื้นที่ที่ทั้งคลุมเครือ ก้ำกึ่ง และ ปะทะกันตลอดเวลา ดูต่างอย่างยิ่งกับสะพานที่ตั้ง อยู่อย่างนิ่งเงียบ

"โลกศิลปะ กับโลกชาวบ้านหรือความเป็นจริงทั่วๆ ไปนั่นล่ะ" สถาปนิกกล่าวทิ้งท้าย property. They think it belongs to the owner of this farm. On top of it, this part-bridge, partpavilion was obviously a designed structure. Being located there, it just looks somewhat out of place."

It can be said that in a way, this work is a test of the relationship between the role of the architect team and the users' behavior, which cannot be controlled. It is impossible to determine who is right or wrong in this case. Also part of the project is the work by Katsuhiro Miyamoto: a round, rattan-woven structure cut in half to make two swings, located apart from each other at the opposite ends of The Land. This work, called "a Swinging Nut on The Edge" was inspired by the concept of land demarcation, and reflected The Land's sphere though it's representation of the round swing. While this work is rather abstract and reflects the designer's personal concepts, and, as stated by Arun, is physically attractive and well-designed, after its installation, the swings became very popular among the art students that visited The Land.

"The works done by our team tend to be... focused quite a lot on social engagement. Context is necessary, and so are a few other things. The project shows that we can have certain preconceptions. But once something we make is put to use, there are always things that are beyond our expectations, beyond our control."

The ambiguous, unclear, and constantly interacting relationships on this land stand in sharp contrast with the bridge that stands in silence.

"The world of art and the world of the locals, or reality, is just like that," were the architect's concluding remarks.

